

Akceptacja niezależnych od partii i pracodawców wolnych związków zawodowych wynikających z ratyfikowanych przez PRL Konwencji nr 87 Międzynarodowej Organizacji Pracy, dotyczących wolności związków zawodowych. 1 postulat MKZ z Sierpnia '80

Fot. Wikipedia.org

W wyniku wydarzeń bez precedensu w Europie Środkowej – fali strajków, która latem 1980 r. przetoczyła się przez nasz kraj, powstał NSZZ „Solidarność”, skupiający 10 milionów Polaków, budujących porządek alternatywny wobec panującego politycznego systemu „realsocjalizmu”. – Rozmawialiśmy tak, jak Polacy ze sobą powinni rozmawiać. Jak rozmawia Polak z Polakiem – mówił wicepremier Mieczysław Jagielski 31 sierpnia 1980 r. przy podpisaniu porozumienia w Gdańsku. Lech Wałęsa, szef MKS, nie miał wątpliwości: „Rozmawialiśmy tak, jak Polacy ze sobą powinni rozmawiać”. U podstaw porozumień podpisanych w 1980 r. porozumienia w Szczecinie, Gdańsku, Jastrzębiu i Dąbrowie Górniczej. Nieszczery ze strony władz PRL, bo wnet ruszyły przygotowania do zdławienia robotniczej rewolty i ruchu „Solidarności”. Jednak dialog stał się po 1989 roku, niezależnie od politycznych zapatrywań, środkiem do unikania rozwiązań siłowych.

Obowiązek konsultacji w UE

Na mocy art. 154 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Komisja Europejska musi zasięgnąć opinii partnerów społecznych, zanim podejmie działania w obszarze polityki społecznej. Komisja ma obowiązek popierania konsultacji na poziomie Unii i podejmowania właściwych środków w celu ułatwienia dialogu, zapewniając stronom zrównoważone wsparcie. Komisja, przed przedstawieniem polityki społecznej, konsultuje się z partnerami społecznymi, a nie mogą przekraczać dziewięciu miesięcy, chyba że strony wspólnie zadecydują o przedłużeniu tego terminu.

fot. siedziba Komisji Europejskiej/Wikipedia.org

Państwo ma służyć człowiekowi, a nie panować nad nim; organizacja państwowa ma służyć społeczeństwu i nie może być utożsamiona z jedną partią polityczną. Państwo musi być rzeczywiście wspólnym dobrem całego narodu. Praca jest dla człowieka, o jej sensie stanowi zbliżenie jej do człowieka, do jego rzeczywistych potrzeb. Podstawą naszego odrodzenia narodowego i społecznego musi być przywrócenie właściwej hierarchii tych celów. Deklaracja Programowa I KZD NSZZ "Solidarność" 1981 r.

Solidaritet Norge-Polen

Rys. Centrum Historii Zajezdnia Wrocław

Norwescy związkowcy przyjechali latem 1980 r. spontanicznie wspomóc strajkujących. Norwegia, była (po Francji i RFN) ważnym krajem, który pomagał Polakom w trudnych latach. 13 grudnia 1981 r. od razu Norwegowie ruszyli nam na pomoc. Było w nią zaangażowanych blisko 100 tys. osób. Norwegia otworzyła granice zmuszonym do wyemigrowania po wprowadzeniu stanu wojennego. Było to swoiste „spłacenie długu” za udział polskich marynarzy z niszczyciela ORP „Grom” i żołnierzy Samodzielnej Brygady Strzelców Podhalańskich w bitwie o Narvik w 1940 r. Wiosną 1981 r. norwescy związkowcy powołali Solidaritet Norge-Polen. Busem VW, wynajętym przez związkowca Trygve Heide i jego żonę Bjørg Svanstrøm, działaczy Solidaritet Norge-Polen, szmuglowano elementy do powielaczy, do maszyn drukujących, „samizdaty”. Inny związkowiec Ketil Heyerdahl zorganizował akcję „Daj godzinę pracy dla Polski”. Norwegowie wysyłali dary dla potrzebujących rodzin internowanych i uwięzionych (odzież, żywność, lekarstwa) w akcji „Paczka dla Polski”. W Norwegii organizowano koncerty, np. koncerty „De Press”, wystawy i spotkania, podczas których prowadzono zbiórki i nagłaśniano sytuację w Polsce. Solidarność norwesko-polska działała przez całą dekadę lat 80.

Demokracja bezpośrednia

fot. StockAdobe

Ważnym elementem demokracji bezpośredniej (jej główna forma to referendum) w Polsce jest obywatelska inicjatywa ustawodawcza. Prawo do takiej inicjatywy przysługuje 100 tys. obywateli. Społeczeństwo obywatelskie, czyli system dialogu i partycypacji obywateli we władzy jest iluzoryczne jeśli brakuje pogłębionej i uczciwej debaty, która jest osnową demokracji.

Więzi społeczne

Pozytywne więzi emocjonalne między społeczeństwami a jej członkami oraz nastawieniem na wspólne dobro – interes społeczny to cechy spójnych społeczeństw. Kraje skandynawskie są na czele w rankingu państw o najwyższym poziomie spójności. W Norwegii ważnym aspektem kultury biznesu są spotkania. W przeciwieństwie do spotkań w Polsce, które najczęściej zdominowane są przez osobę stojącą najwyżej w hierarchii firmy, w Norwegii na ogół mają one formę otwartej debaty. Nic dziwnego. Parlament Wikingów na tysiąc sto lat. To Althing na Islandii, powołany w 930 r. Oprócz funkcji „ustawodawczej” przysługiwały mu kompetencje sędziowskie. Prawo głosu mieli na nim wszyscy wolni mężczyźni, tzw. godi i ich delegaci. Dziś jednoizbowy Althing ma 63 miejsca.